

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2013. gada 15. aprīlī

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

203. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, I.Staša – Šaršūne, J.Zilgalvis, I.Tapiņa, A.Cinis, V.Valgums
Konsultanti:
V.Cielava – jurists;
V.Brūzis – Rīgas dome.
Projektu pārstāvji:
M.Batrags – projekts Bruņinieku ielā 28;
A.Rubenis, M.Hermansons, M. Bunkus – projekts Dzirnavu ielā 2;
R.Bruzgulis, S.Solims – projekts Mūku ielā 6;
K.Rukuts – projekts Dzirnavu ielā 25 un 27.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 203. sēdes darba kārtība (Pielikums nr. 1.)

J. Dambis ierosina papildus izskatīt jautājumu par ēku Mazā Kaiju ielā 3 Ķīpsalā. Padomes locekļiem nav iebildumu.

Padome apstiprina sēdes darba kārtību.

2.

Padomes 204. sēde

Padome nolemj 204. sēdi sasaukt 5.jūnijā plkst.15.00.

3.

Projekts: ēkas Dzirnavu ielā 2 lit. 001 rekonstrukcija viesnīcas ierīkošanai. Iesniedzējs: M.Hermansons.

Ziņo: Projekta pārstāvji informē par risinājumu.

Padomes locekļi izsakās par ieceri:

J.Zilgalvis: ēka ir sliktā tehniskā stāvoklī, tādēļ atbalstu tās sakārtošanas iniciatīvu. Vērtīgākais šajā ēkā ir fasādes daļa, kas tiek rūpīgi saglabāta un eksponēta. Kopumā atbalstāms risinājums.

A.Cinis: Ēkai pievienotā daļa ir dubultlielā mērogā pret oriģinālo daļu. Visvairāk to uzsver aklā josla uz dzegas. Jumta izbūves pirmajā līmenī ir vienā plaknē ar fasādes sienu, līdz ar to tas padara lielāku mērogu. Nav pretenziju, ka parādās jauns arhitektūras dizains, bet ir iebildumi pret paredzēto mērogu.

V.Valgums: Uzskatu, ka risinājumā trūkst smalkuma. Pāreja nav veiksmīgi risināta. Paņēmiens ir interesants, tomēr risinājums ir pārāk savrups un nav kontekstā ar apkārtni.

J.Dambis: Kopumā iecere ir atbalstāma. Risinājums apliecina lakonisko tīrību formu valodā un materiālu izvēlē ir atzīstama. Nākamajā projektēšanas stadijā uzdevums domāt par dizaina kvalitāti, lai to sasniegtu tikpat tīru un labu. Nav nepieciešams iekļaut pārāk daudz sīkas detaļas, bet izturēt lakonismu līdz galam.

I.Tapiņa: ieceres stadijā atbalstāms risinājums. Pašreiz redzamais par mērogu ir vēl precizējams.

I.Purmale: Piekrītu A.Ciņa viedoklim par proporcijām.

A.Kronbergs: iecere atbalstāma. Ieguvums ēkai ir atrāvums konferenču telpas līmenī, kas ir īpaši izdevies un lakonisks risinājums. Daudz smalku detaļu, kas ir veiksmīgi risinātas, piemēram, slīpais ēkas gals.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt būvniecības ieceri ēkai Dzirnava ielā 2.

Par – 9 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, I.Staša – Šaršūne, J.Zilgalvis, I.Tapiņa, A.Cinis, V.Valgums;

Pret – 0;

Atturas – 0.

Lēmums: atbalstīt būvniecības ieceri ēkai Dzirnava ielā 2.

4.

Projekts: jumta terases rekonstrukcijas priekšlikums Rīgā, Mūku ielā 6;

iesniedzējs: SIA „Arplan”, R.Bruzgulis.

Ziņo: R.Bruzgulis informē par projektu.

Padomes locekļi izsakās par ieceri:

V.Valgums: vēlētos redzēt vienkāršu risinājumu, kas uzlabo jumta ainavu. Diemžēl šis risinājums to nesniedz. Risinājums piedāvā nevis vienu izbūvi, bet jau vairākas, kas varētu būt slikts precedents stikla jumtu izbūvēm pilsētā.

I.Staša –Šaršūne izvirza jautājumu, kā risinājums tiks uztverts no publiskās ārtelpas un Daugavas pretējā krasta un kā tas ietekmēs Vecrīgas siluetu.

R.Bruzgulis norāda, ka apjoms nav uztverams panorāmas siluetā. Ir grūti īstenot Padomes ieteikto apvienojošo risinājumu un veidot izbūves zem viena jumta, vienlaikus īstenojot terases funkciju.

J.Dambis: pamatproblēma ir tā, ka risinājums jau ir uzbūvēts. Šobrīd ir runa par esošā risinājuma pārveidošanu un legalizāciju, jo esošais nav pilnībā tiesiski saskaņots. Ja risinājums visus neapmierina, nevar atbalstīt, jo uztverot risinājumu no tik labi saskatāmas vietas kā Doma baznīcas, tas būs precedents citiem negatīviem risinājumiem. Jābūt uzmanīgiem ar lēmumu šajā situācija.

I.Purmale: risinājums ir kā ēka uz ēkas, tomēr nesaskatu citu risinājumu šajā situācijā, vēloties izbūvēt terases. Ja jāatbalsta kāds risinājums, tad no iesniegtajiem 1.variants ir labākais.

I.Staša-Šaršūne: jautājums par terasēm kopumā ir jāizdiskutē, saprotot, kas ir pieļaujams terašu risinājumos pilsētā. Iespējams, šajā gadījumā, var izbūvēt pilnvērtīgu stāvu ēkai.

A.Cinis: sākotnēji bija viens terases risinājums, kas nebija uztverams no publiskās telpas un neradīja lielas pretrunas. Kāpņu izbūve arī varētu būt pieļaujama un iekļaujas noteikumos. Galdiņi, kas ir izlikti, arī nav kritiski, jo tos var noņemt. Problēmu rada saliekamā nojume, kas nepieciešama klimatisko apstākļu dēļ. Jāpaliek pie konsekventa risinājuma – vai nu terase paliek tāda kā ir bez izmaiņām, vai jāmeklē vēl citi risinājumi terases izbūvei.

V.Brūzis norāda, ka terašu izbūves tendence ir populāra pilsētā.

A.Kronbergs: arhitekta misija ir radīt pilsētas un ēkas cilvēkiem, kuru vajadzības ir jārespektē. Ja cilvēki vēlas iziet uz terases, tad jāpalīdz šo vēlmi realizēt, sabalansējot mantojuma aizsardzību ar cilvēka dzīves kvalitātēm.

Pamatojoties uz iesniedzēja piekrišanu, Padomes locekļi vienoties neveikt balsojumu par iesniegto jumta terases rekonstrukcijas priekšlikumu Rīgā, Mūku ielā 6, turpinot strādāt pie risinājuma.

5.

Projekts: zemes gabalu apvienošana Dzirnau ielā 25 un Dzirnau ielā 27;
Iesniedzējs: SIA „Arhitekta K. Rukuta birojs”, A. Ulāns.

Ziņo: Arhitekts K.Rukuts informē par risinājumu un pamatojumu zemes gabalu apvienošanai. Galvenā argumentācija apvienošanai ir balstīta apbūves iespējās – ja nevar veikt zemes gabalu apvienošanu, objekts būs mazāks un īpašnieks nebūs ieinteresēts būvniecībā.

A.Kronbergs norāda, ka, lai lemtu par zemes gabalu apvienošanu, nepieciešama vēsturiskās situācijas analīze.

Arhitekts informē, ka šādu materiālu viņa rīcībā nav.

V.Brūzis informē par vēsturisko situāciju – runa ir par teritoriju ar īpašiem noteikumiem. Juridiskā izpratnē zemes gabals nav vēsturiskais (jo ir izveidots izrāvums, bet vēsturiski bijusi taisna līnija starp zemes gabaliem). Jautājums – vai kvartāls nezaudē kvalitāti, apvienojot zemes gabalus.

J. Dambis: zemes gabali šobrīd ir ļoti tuvi vēsturiskajai situācijai, nedaudz ir mainījusies tikai to sadures līnija.

A.Cinis: nav pamata sīkas atkāpes dēļ mainīt plānojumu, jo zemes gabalu dalījuma struktūra nosaka apbūves struktūru. Pasūtītāja vēlme būvēt vai nebūvēt uz konkrētajiem zemes gabaliem nav arguments apvienošanai. Svarīgākais, saglabāt vēsturisko vērtību. Uzskatu, ka vērtība tiek radikāli mainīta, jo īpaši, redzot piedāvāto apbūves risinājumu.

I.Tapiņa: lai runātu par zemes gabala struktūru un konkrētās teritorijas struktūru, nepieciešams redzēt kopējo situāciju teritorijā.

A.Kronbergs: situācija ar mazāka apjoma ēkām ir īpaša un tā ir raksturīga šajā vietā.

A.Cinis: ir iespējams dažādos risinājumos apbūvēt zemes gabalu. Šajā gadījumā nav pamata runāt par nepieciešamību apvienot, ņemot vērā normas par iekļaušanos teritorijā ar īpašajiem noteikumiem – šauro zemes gabalu kārtojums gar ielu. Kvartāls ir ļoti raksturīgs un pagaidām nav redzamu argumentu, kas pamatotu apvienošanu, drīzāk otrādi – nepieciešams saglabāt esošo dalījumu.

Padome balso par lēmumu: atlikt jautājuma izskatīšanu līdz vēsturisku izziņas materiālu saņemšanai par zemes gabalu Dzirnau ielā 25 un Dzirnau ielā 27 apvienošanas pamatojumu.

Par – 9 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, I.Staša – Šaršūne, J.Zilgalvis, I.Tapiņa, A.Cinis, V.Valgums;

Pret – 0;

Atturas – 0.

Lēmums: atlikt jautājuma izskatīšanu līdz vēsturisku izziņas materiālu saņemšanai par zemes gabalu Dzirnau ielā 25 un Dzirnau ielā 27 apvienošanas pamatojumu.

6.

Projekts: bēniņu telpu rekonstrukcija par dzīvokļiem, dzīvoklis Nr. 12, Bruņinieku ielā 28;
Iesniedzējs: M. Batrags.

M.Batrags informē par risinājumu ēkai Bruņinieku ielā 28 – paredzēts pārbūvēt vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļa (arh. E. Laube) bēniņus.

J.Dambis: Ministru kabineta noteikumu Nr. 127 6.3. punkts nosaka, ka rekonstrējot (pārbūvējot) ēku, aizliegts: kultūrvēsturiski unikālām un ļoti vērtīgām ēkām mainīt jumtu formu un seguma veidu un izbūvēt jaunus no publiskās ārtelpas redzamus jumta logus.

Padomes locekļi izsakās par iesniegto risinājumu:

V.Brūzis informē, ka īpašniekam ir izsniegts Arhitektūras plānošanas uzdevums, kas nosaka, ka nepieciešams Padomes lēmums par risinājumu.

A.Cinis: galvenais jautājums ir par to, vai jumta formas izmaiņa ēkas bēniņos rada kultūrvēsturiskās vērtības samazinājumu ēkai. K. Barona ielas fasādi pārveidojumi neietekmē. Pagalma korpusos dekoratīvu veidojumu nav, dzega netiek mainīta. Var diskutēt par izbūvju veidu, tomēr uzskatu, ka izbūves ēkas vērtību nemainītu, turklāt to tehniskais veids nav tāds, kas nepieļautu to likvidēšanu nākotnē, ja tāda situācija rastos.

J.Dambis: neatbalstu risinājumu, jo ēka ir valsts aizsargājams kultūras piemineklis, un apkārtējā apbūvē jumtu ainava vēsturiskām ēkām ir saglabājusies un ar šādu risinājumu tiktu radīts negatīvs precedents.

I.Staša-Šaršūne: piekrītu J.Dambja viedoklim, jo tas aizstāv un respektē kultūras mantojumu. Iespējams uz pagalma pusi varētu piekrist izmaiņām.

V.Valgums: uzskatu, ka precedenti ir pietiekoši daudz, kas maina pieminekļu jumtus, līdz ar to pieļaujama bēniņu izbūve.

I.Tapiņa: atbalstu pagalma puses pārveidošanu un to ielas daļu, kur netiek mainīta jumta forma, bet nepiekrītu dzegas līnijas maiņai.

J.Asaris: iespējams var piekrist pārbūvei gadījumos, kad netiek pārkāptas Ministru kabineta noteikumu normas. Vizualizācijas norāda, ka izmaiņas būs uztveramas no ielas frontes. Ja varētu risināt, ka izmaiņas uztveramas tikai no pagalma puses, tad būtu pieļaujams šāds risinājums.

Iesniedzējs piekrīt atlikt jautājuma izskatīšanu, lai varētu konsultēties ar VKPAI par risinājumu.

7.

Konsultatīvs jautājums par ēku Mazā Kaiju ielā 3,
pamatojoties uz iedzīvotāju sūdzību, kas iesniegta VKPAI; Jautājuma ierosinātājs: J.Dambis

J.Dambis informē, ka VKPAI iesniegta vēstule no Ķīpsalas iedzīvotājiem ar protestu par paredzēto ēku Mazajā Kaiju ielā 3, pamatojoties uz to, ka paredzētā ēka neiederas esošajā Ķīpsalas apbūvē. Juridiskais pamatojums balstīts uz normatīvie aktu prasību ievērot apbūves raksturu. Lai gan VKPAI ir bijuši atšķirīgi viedokļi, tomēr izskatīšanas rezultātā balsojums ir pozitīvs un projekts ir saskaņots, jo formāli noteikumi ir ievēroti. Tomēr arhitektoniskais risinājums nav ņemts vērā.

Padome var, pirmkārt, atzīt šo par neveiksmīgu risinājumu konkrētajai vietai un lūgt institūcijas pārskatīt risinājumu. Otrkārt, Padome var aicināt īpašnieku izskatīt iespēju mainīt risinājumu, kas vairāk iederas konkrētajā pilsētvidē.

A.Cinis: neviens dokuments nenosaka stilistiku, kādā jābūvē ēkas. Piekrītu, ka piedāvātā ēkas arhitektūra atšķiras no Ķīpsalas arhitektūras stilistikas, tomēr neredzu pamatojumu atcelt saskaņojošo institūciju lēmumus.

V.Brūzis norāda uz apbūves noteikumu normu, kas nosaka, ka jaunbūves jābūvē tā, lai tās iekļautos apkārtējā apbūves ainavā, ņemot vērā vides mērogu, struktūru, kompozīcijas principus, vizuālās saiknes ar ielu un laukumu telpā un konkrētās vietas strukturālās evolūcijas likumsakarības.

J.Zilgalvis: nepieciešams veikt Ķīpsalas vēsturiskās apbūves analīzi, jo kaut kas līdzīgs vēsturiski varētu būt šajā teritorijā.

V.Valgums: personīgi nepiekrītu šādam risinājumam, tomēr neesmu kompetents spriest par juridiskām sekām.

Padome konstatē, ka objekts Mazajā Kaiju ielā 3 atšķiras no Ķīpsalas apbūves rakstura. Risinājumā izmantots vēsturisko formu atdarinājums, kas nav raksturīgs Ķīpsalas vēsturiskajai un mūsdienu apbūvei.

Objekts atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa teritorijā, kurā viena no vērtībām ir vides raksturs, un videi neraksturīga arhitektūra spēcīgi ietekmē esošo vides raksturu.

Lai gan ēkas tehniskie rādītāji ir ievēroti un projekts ir juridiski korekti saskaņots institūcijās, kā arī ņemot vērā, ka pastāv autortiesības un tiesiskā paļāvība, Padome iesaka aicināt projekta autoru un īpašnieku pārdomāt arhitektonisko risinājumu.

Padome aicina saskaņojošās institūcijas izvairīties no neraksturīgu risinājumu atbalstīšanas vēsturiskā vidē.

Par: 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, I.Staša – Šaršūne, I.Tapiņa, A.Cinis, V.Valgums;

Atturas: 1 – J.Zilgalvis;

Pret: 0.

Padomes lēmums: Padome konstatē, ka objekts Mazajā Kaiju ielā 3 atšķiras no Ķīpsalas apbūves rakstura. Risinājumā izmantots vēsturisko formu atdarinājums, kas nav raksturīgs Ķīpsalas vēsturiskajai un mūsdienu apbūvei.

Objekts atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa teritorijā, kurā viena no vērtībām ir vides raksturs, un videi neraksturīga arhitektūra spēcīgi ietekmē esošo vides raksturu.

Lai gan ēkas tehniskie rādītāji ir ievēroti un projekts ir juridiski korekti saskaņots institūcijās, kā arī ņemot vērā, ka pastāv autortiesības un tiesiskā paļāvība, Padome iesaka aicināt projekta autoru un īpašnieku pārdomāt arhitektonisko risinājumu.

Padome aicina saskaņojošās institūcijas izvairīties no neraksturīgu risinājumu atbalstīšanas vēsturiskā vidē.

A.Cinis atstāj sēdi.

8.

Zemes gabalu sadalīšana Brīvības ielā 100; iesniedzējs: V.Brūzis

V.Brūzis iesniedz jautājumu sēdes laikā un sniedz informāciju – zemes gabals nav vēsturiskais, taču uz tā atrodas 3 atsevišķas ēkas, atbilstoši kurām īpašnieks vēlas sadalīt zemes gabalu.

Padomes locekļi diskutē par zemes gabala sadalīšanu un secina, ka piedāvātais sadalīšanas risinājums ir pretrunā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 5.panta 2.daļu.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt zemes gabalu Brīvības ielā 100 sadalīšanu.

Par – 0;

Pret – 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, I.Staša – Šaršūne, I.Tapiņa, J.Zilgalvis, V.Valgums;

Atturas – 0.

Lēmums: neatbalstīt zemes gabalu Brīvības ielā 100 sadalīšanu.

9.

Zemes gabalu apvienošana Artilērijas ielā 55; iesniedzējs: V.Brūzis

V.Brūzis iesniedz sēdes laikā un sniedz informāciju. Paredzēts apvienot 4 atsevišķus zemes gabalus. Šī apvienošana ir likumīga, ja risinājums ir vienīgais veids attīstības nodrošināšanai (pamatojoties uz Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 5.panta 3.daļu).

Padomes locekļi diskutē par zemes gabalu apvienošanu.

I.Staša-Šaršūne: iespējams nepieciešams uzaicināt uz sēdi projekta pārstāvi, lai skaidrotu risinājumu un nepieciešamību apvienot.

Padome vienojas atlikt jautājuma izskatīšanu, uzaicinot piedalīties sēdē projekta pārstāvi.

Sēdi slēdz:17.52

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J. Asaris

A.Cinis

J.Dambis

I.Purmale

J. Zilgalvis

I.Staša – Šaršūne

I.Tapiņa

V.Valgums

Protokolēja:

A.Rupenheite